Inaveln i den Skandinaviska vargpopulationen

Linn Lindström
Populärvetenskaplig sammanfattning av Självständigt arbete i biologi 2015
Institutionen för biologisk grundutbildning, Uppsala universitet

En gång i tiden var vargen vitt spridd över Europa, Nordamerika och Asien. Den höga jakten på arten under åren har lett till att vargen idag på många håll är klassad som utrotningsghotad. Sverige delar population med Norge och tillsammans utgör de den Skandinaviska vargpopulationen. Dessa vargar är idag mycket inavlade på grund av det låga antalet individer och dess isolation från den grannliggande vargpopulationen i Finland och Ryssland. Idag jobbar man med att försöka stärka populationens hälsa och minska graden inavel. Arbetet går framåt men vägen är både lång och slingerbultig.

Vargen återkolloniserar Skandinavien

Under tidigt 1980-tal rapporterades att varg åter hade setts i de Värmländska skogarna och närliggande områden i Norge. Ryktena började gå att de Svenska myndigheterna i smyg skulle ha planterat ut varg från djurparker. Motståndet mot vargen var stort bland folket som tyckte att den inte hade där att göra. Under våren 1983 fick ett vargpar en kull valpar i området och med det hade vargen återkolloniserat Skandinavien. Populationen låg på ett lågt antal fram tills år 1991 då en ensam hanne vandrade in från den finsk/ryska populationen i öst. Detta var ur ett genetiskt perspektiv mycket positivt för de Skandinaviska vargarna och populationen började framgångsrikt växa i antal.

Vargfakta

Vargen är ett socialt djur vilket lever i familjegrupper bestående av föräldraparet (alfaparet) samt deras valpar. Dessa utgör tillsammans en flock.

Vetenskapligt namn: Canis lupus

Vikt: 30-55 kg

Närmsta släktingar: Rödvarg, Cayot, Schakal

Med framgång kommer motgång

Samtidigt som vargpopulationen växte sig större så ökade också nivån av inavel hos individerna. Bristen på ytterligare immigrerande vargar från den finsk/ryska populationen ledde till att fler och fler vargar blev släkt med varandra och till slut var gruppen snarare en stor familj. Som följd av detta parade sig också släktingar med varandra vilket har lett till att den genomsnittliga inavelsnivån idag motsvarar att två fullsyskon parar sig med varandra. Inaveln har medfört att många av vargarna drabbats av medfödda missbildningar. Sedan 1980-talet då dagens population grundades har material från vargarna samlats in och förvarats på Sveriges naturhistoriska riksmuseeum. Forskare har utfört otaliga studier på detta material och även på material från vargar levandes idag. I studierna har man funnit olika former av missbildningar på bland annat ryggrad, käke och tänder samt hjärta och njurar. Minskande kullstorlekar och försämrad reproduktion bland vargarna har även konstaterats.

Mer information

Lindström L. 2015. Inaveln i den Skandinaviska vargpopulationen. Självständigt arbete i biologi. Uppsala Universitet.